

NIONDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA NONAE

Introitus Psalm 94, Ep 1 Kor 10:6-13, Ev Luk 16:1-9, II Luk 12:41-48. Predikan av Åke Malander (ELBK)

Kom, o Jesu, och låt ditt heliga och livgivande ord uppväcka trons glädje hos oss och fyll oss med klokhet, trofasthet och tålmod, så att vi får bli trogna tjänare i ditt rike.

I dagens evangelietext har vi liknelsen om den oärlige förvaltaren, en liknelse som verkar ha vållat utläggarna en hel del huvudbry. Låt oss allra först slå fast en sak: Jesus uppmanar naturligtvis inte till oärlighet, det torde väl vara självklart för alla. En stor del av Jesu undervisning sker i form av liknelser, och den här liknelsen, om den oärlige förvaltaren, skiljer sig inte nämnvärt från övriga. Jesus vill här inte säga något annat än vad han i andra liknelser vill inskräpa i sina åhörare – och i oss. Liknelsen står i ett sammanhang, före har vi ”den förlorade sonen” och efter har vi ”den rike mannen och Lasarus”, och båda talar sitt tydliga språk: inte utan omvändelse, botens nödvändighet, nådatidens allvar! Så är det även här. Ett domsord slår ner, tungt och obevekligt: *Gör räkenskap!* Då uppstår en förtvivlans situation, ”vad ska jag göra?”, som för tankarna till Petrus predikan på Pingstdagen. Då föll Lagens dom över åhörarna, som förskräckta frågade: ”Bröder, vad ska vi göra?” Men Lagen med sin förskräckande dom fick inte leda till förtvivlan och mörker. Lagen fick inte sista ordet, det finns en utväg undan domen. Den utvägen förkunnar Petrus och det är också vad den oärlige förvaltaren ska lära oss. Hela mitt liv är fel inriktat, domen faller: *”Du kan inte längre få vara förvaltare”*. Liknelsens oärlige förvaltare är en fiktiv person, men du och jag är verkliga människor, och vår situation är inte annorlunda än hans. Vi är alla av Gud satta som förvaltare i någon form, och vi är därmed också på väg mot den dag då vi ska göra räkenskap. Den likheten för oss över till dagens predikotext, **Lukas 12: 41-48**, som vi börjar med att lyssna till.

Jesus har precis innan berättat om ”den rike bonden” och lärt oss att inte göra oss så mycket bekymmer och sagt oss att vi ska vara som tjänare som vakar och väntar på att Herren ska komma. Petrus frågar nu vem Jesus syftar på – oss lärjungar eller alla? Och med den frågan börjar så vår predikotext, som alltså är Jesu svar på detta.

Herren efterfrågade den trogne och kloke förvaltare som han kunde sätta över sitt hus, på samma vis frågar han även idag efter trogna och kloka tjänare i sin kyrka och församling, och han ska hålla räkenskap med oss, med var och en av oss. Därför säger vi, speciellt den här söndagen, som ämne:

EN TROGEN HERRENS TJÄNARE

I VILKA HAR KRISTUS SATT TILL FÖRVALTARE?

II HUR SKA DETTA UPPDRAG FULLGÖRAS?

III HERREN LÖNAR EN TROGEN TJÄNARE.

VILKA HAR HERREN SATT TILL FÖRVALTARE?

Petrus ville höra vilka den föregående liknelsen gällde. Herren Jesus svarar med vår text, som visar att liknelsen i första hand åsyftar apostlarna och lärarna i församlingen, men sedan även alla andra som fått något av Herren, och det har alla kristna. I första hand alltså de som blivit insatta att vårda och föda sina medkristna, vilka ju är Kristi dyrt förvärvade egendom, som han har återlöst med sitt eget blod. Det betyder då präster och predikanter och lärare i allehanda former, såväl seminarielärare som söndagsskollärare, men även föräldrar. Vidare handlar tjänare- och förvaltaruppdraget om alla kristna, som ju har del i och tillsammans utgör de troendes allmänna prästadöme.

Åt var och en troende har han också gett gåvor av olika slag, det kan röra sig om såväl andliga som timliga gåvor. Ingen ska mena sig vara en så ringa kristen att han eller hon inte har någon gåva i församlingens liv. Och de gåvor, stora eller små, som de kristna har fått är givna för att användas och förvaltas i den dagliga kallelsen i församlingen. Gåvorna och tjänsterna må vara olika, men *en* uppgift har alla kristna lika i församlingen och därtill kanske den allra viktigaste: att vara förbedjare, att bära fram hela församlingen och inte minst prästen inför Herren. För vad skulle väl prästen, den arme syndaren, förmå om han inte finge vila på församlingens förböner.

I någon mening gäller förvaltartanken egentligen alla människor, ty Gud har inte bara skapat utan även återlöst alla människor och har en vilja och en mening med allas liv. All överhet är t.ex. insatt av Gud för att tjäna den borgerliga rättfärdigheten, det världsliga samhällets väl.

HUR SKA DETTA UPPDRAG FULLGÖRAS?

Det uppdrag Gud har lagt på den kristne kan fullgöras och uppfyllas på olika vis för olika personer, tider och situationer. (Tyvärr sker det också på olika vis i dålig mening.) Det har genom århundradena i de kristna församlingarna funnits många trogna och kloka förvaltare. Uppdragets art varierar men alla har de, allt efter sin förmåga, varit med och burit församlingen genom tidens prövningar och lidanden.

Den kristna församlingen är inte en förening vilken som helst; kyrkan och församlingen är Kristi kropp, där vi lemmar, med-lemmar i en och samma kropp. Därför är heller ingen lem mer värdefull eller mindre värdefull än någon annan, alla är *ett* i Kristus. Men församlingen är ju alltid en församling bestående av syndare och därmed bristfällig och ofullkomlig – och kommer alltid att så förbli. Just därför, att det aldrig blir perfekt, behöver vi trofast stå samlade kring Ordet och sakramenten och ha mycket tålamod och fördragsamhet med varandra.

Att vara trogen hör dock oupplösligt samman med att tro. Troheten är inget du kan bestämma dig för, lika lite som du kan bestämma dig för att börja tro på Jesus Kristus. Trohet och klokhet och kristligt tålamod kommer av att du i din kallelse, i ditt kristenliv flitigt umgås med din Herre och Mästare under åkallan och bön, i Ordet och sakramenten. Så uppfyller Kristus dig med vad du behöver för din kallelse och stärker dig till trofast tjänande och bevarar dig som sin. Detta gäller inte bara för herdeämbetet utan för varje tjänst och uppgift i församlingen, ja för varje kristen.

Tyvärr ger kyrkans historia även förfärande exempel på motsatsen, sådana som Jesus varnar för i vår text. Jesu beskrivning här är mycket talande. Läran förvanskas och tappas bort, levernet urartar och förfaller. Satt till att vara själarnas herde blev man istället som en världslig tyrann. Egen framgång kom att gälla före människornas nöd. Sådana s.k. herdar ska fåren inte ha gemenskap med och inte lyssna till, de ska tvärtom dra sig ifrån dem och hålla sig till dem som är rätt kallade och rätt delar sanningens ord.

HERREN LÖNAR EN TROGEN TJÄNARE

Herren utlovar rik lön till sina trogna tjänare. *"Salig är den tjänaren ..."* Men redan här i tiden får de leva ett liv med mål och mening, till skillnad från dem som lever utan Gud, utan tro och utan hopp här i världen. Den icke-troendes liv har hur glansfullt det än kan vara en baksida av tomhet, en jakt efter pengar och rikedom, makt och ära, njutningar och vällust, kändisskap och liknande, men det blir ändå, för att låna Predikarens ord, ett jagande efter vind. Istället för detta får Herrens tjänare redan här i tiden njuta en försmak av den salighet som fulländas när Herren kommer, och han då finner sina tjänare trofast fullgöra sin kallelse. *"Han skall sätta honom över allt han äger."* Vad detta konkret innebär får vi vänta med att se, men låt oss ständigt komma ihåg att den lön Herren här talar om inte avser själva saligheten, den är av nåd allena. Däremot är det så att ett troget tjänande i Guds rike är en frukt av att du redan har blivit salig av nåd allena genom tron allena. Giv så Gud av sin nåd och stora godhet att vi alla får höra med i denna saliga skara. Vi sa tidigare att kyrkan historia ger många sorgliga exempel på att det långt ifrån alltid har varit trogna, pålitliga och förståndiga herdar och förvaltare i församlingarna. (Att kyrkan har kunnat överleva under sådana omständigheter är i sig ett under, ja Jesus har ju lovat att helvetets portar inte ska bli henne övermäktiga.) Därför varnar nu Jesus för trolöshetens slut. En sträng straffdom utmätts åt dem som under sken av gudomligt förvaltarskap tjänar – inte Gud utan sig själva. *"Han skall få sin lott bland de trolösa."* Hur ska vi med vår bristfälliga trohet kunna undgå att få denna lott? Detta är en så mycket allvarligare fråga för oss, eftersom vi har fått så mycket, och då ska det även, efter Jesu ord, avkrävas mycket av oss. Det torde väl stå klart för alla att vi inte av egen kraft och skicklighet förmår att åstadkomma något troget förvaltarskap. Då får vi söka kraft till vår kallelse där kraften finns – hos Herren själv, hos hans nådemedel, i hans Ord och löfte. Återvänder vi ständigt till dessa kraftkällor, då kan vi med glädje och frimodighet se fram emot de kommande dagar som Herren vill ge oss och kan med förtröstan vandra var och en i den kallelse som Herren har gett oss. Då blir även gråa och trista dagar fyllda av gudomlig mening och genomlysta av det himmelska målet, dit ju hela vår vandring strävar. Eja vore vi där! Amen.

Ack give det Gud, vi hade så så tjänt Och icke föraktat hans nåde, Att vi Guds Son så väl hade känt, Att vi ock hans ansikte skåde, När världen sin rygg ifrån oss har vänt, Att vi få en evig nåde. När vi skola till vårt fädernesland Och skiljas från detta elände, Befalle vi Gud vår själ uti hand, Till himmelen henne uppsände. Gud Fader, Gud Son och Gud Helige And, han give vårt mål en god ände! (Lutherske Psalmbok 709:8,9)